

Gecorrigeerd verhaal mei 2023 Pastoor van Hooff

Humorist en realist samen verenigd in één: Gods generalist

PASTOOR VAN HOOFF VERDIENT ZETEL NAAST GODS'

ERETROON

Door Jan van den Dungen

WEEBOSCH – Op 4 mei 1995 overleed, op 77-jarige leeftijd, oud-pastoor Frans van Hooff in een ziekenhuis in Jeruzalem tijdens een Pelgrimstocht naar het 'belofde land' Israël. Op 12 mei werd hij overeenkomstig zijn laatste wens in Reykjavik (IJsland) begraven. Hij was tussen 1967 en 1979, 12 ½ jaar pastoor in het Bergeijks kerkdorp Weebosch en hierna als een soort missionaris van de Katholieke kerk op eigen verzoek naar IJsland getrokken. Een land met een aanhang katholieken van slechts drie procent van de bevolking. Hij ging op weg naar het geiserland niet enkel vanwege zijn niet aflatende zendingsdrang, maar ook voor het bezichtigen van de aurora borealis en om zich daar te laten betoveren door de kleurige flarden van het groene noorderlicht. Dat uitgerekend Frans van Hooff op onze Nationale Herdenkingsdag in den vreemde het leven liet, is wellicht nog het meest illustratief voor deze grote, kleine man.

Feest thuis in Veldhoven in juni 1942 met familie en vrienden na de Priesterwijding van Frans van Hooff door Mgr. Mutsaers

Goei kachel en een goei huishoudster

Hij, die bij de start van zijn geestelijke leven in 1950 het vragenformulier voor de waarnemend bisschop van Den Bosch Mgr. W. Mutsaers moest invullen en daarin noteerde, dat hij in zijn latere pastorale leven slechts genoeg wilde nemen met een klapstoeltje in de hemel en verder nog een

goei kachel en een *goei* huishoudster. Dat was Van Hooff ten voeten uit. Dat Frans nergens kou heeft hoeven lijden, zelfs niet in IJsland en steeds op tijd van zijn maaltijden genoot, laat ons onverlet nog met de vraag zitten, over dat klapstoeltje in de hemel. Vast en zeker zit hij daarboven vanwege zijn uitzonderlijke aardse verdiensten, met nadruk voor de jeugd in zijn kapelaanstijd in Heusden, Den Dungen en Tilburg, de pastoorstijd in Weebosch of zijn zendingsdrang waar ook ter wereld, nu in een comfortabeler zetel naast Gods eretoon.

Start

Zijn leven nam op 9 april 1918 ongelukkig een aanvang, in het Gelderse Gendringen. Daar was vader, burgemeesterszoon Albert van Hoof, geboortig van Eersel, ambtenaar geworden op de gemeentesecretarie. Vader Albert was in mei 1917 in Budel getrouwd met de aannemersdochter Antonet Jaspers

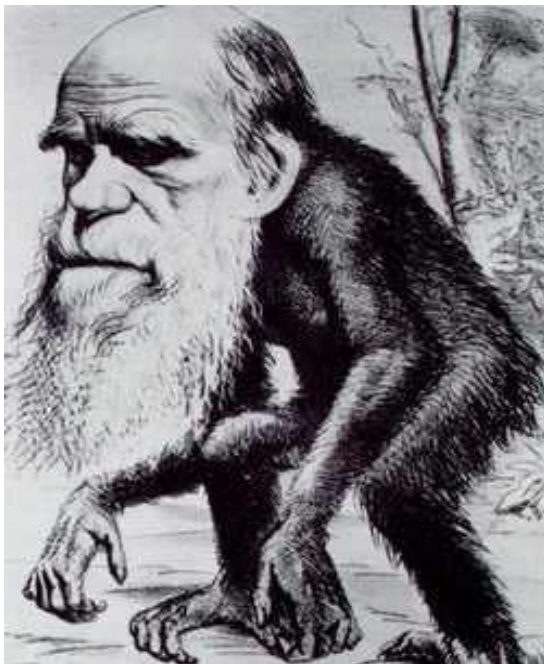
Moeder Antonet van Hooff-Jaspers Budel datering 1915

Moeder overlijdt echter binnen drie weken na de geboorte van Fransje in het kinderbed. Frans heeft zijn moeder dus nooit gekend. Vader gaat 16 februari 1920 terug naar de Kempen, naar Oerle, waar hij burgemeester wordt en trouwt voor de tweede keer op 12 juli 1920 in Riethoven met Maria Francisca Verhoeven, dochter van de oud-burgemeester van Riethoven Willem Verhoeven.

Vader Albert van Hooff wordt per 1 mei 1921, na samenvoeging van Oerle, (Meer-)Veldhoven en Zeelst de eerste burgemeester van de nieuwgevormde gemeente Veldhoven. Zoon Frans was in zijn jeugd jaren een echte vlegel. "Hij kon het versieren en niemand kon kwaad op hem worden. Zo rond zijn 14-jarige leeftijd veranderde dat als blad aan een boom en legde hij zich volledig toe op zijn studie voor priester. De eerste septemberweek van 1929 gaat Frans(je) naar seminarie de Ruwenberg in St. Michielsgestel. Hij blijft daar tot oktober 1936 en gaat dan naar het Grootseminarie in Haaren. Hier wordt op dit seminarie in Haaren een toneeluitvoering gespeeld "On the Origin of Species". De aap wordt – het kan ook niet anders- gespeeld door Frans van Hooff (*1918), de latere, kapelaan en pastoor van Weebosch). Zijn Darwin – tegenspeler, is Pierre Hoekx (*1917) zoon van een sigarenfabrikant uit Valkenswaard 1917). Zij studeren in die tijd samen op het seminarie.

Frans van Hoof, Aap en Pierre Hoekx, Darwin

Darwin als 'aap', spotprent uit 1871

Charles Darwin presenteerde in 1859 zijn werk 'On the Origin of Species'. Hierin stelde hij dat de verschillende op aarde voorkomende soorten niet onveranderlijk en niet door een God gecreëerd waren. De soorten zouden in de loop van miljoenen jaren zijn geëvolueerd. Volgens Darwin pasten dieren zich aan hun omgeving aan door middel van 'natuurlijke selectie'. Voor veel gelovigen was de theorie van Darwin onaanvaardbaar. Zeker de ver doorgevoerde conclusie dat de mensheid van de apen zou afstammen zorgde ervoor dat Darwin om zijn theorie door velen werd verketterd.

Wellicht huist in het culturele onderdeel van de priesteropleiding van Frans van Hooff in St. Michielsgestel en Haaren, de voorliefde voor zijn nu en dan buitenissige performance in het latere leven. Het grote gemis het opgroeien in zijn jonge leven zonder moeder, verklaart mogelijk ongemerkt zijn automatische dadendrang om later de jeugd aanhoudend te plezieren met uitstapjes, googelacts en het uithalen van allerlei rare fratsen.

Pastoor van Hooff met 'zijn misdienaars'

Priester

Op 25 juli 1942 wordt hij in Den Bosch door Mgr. W. Mutsaers tot priester gewijd. WO-II is aan de gang en Frans gaat dan vermoedelijk naar Knegsel, waar Pastoor Houbraken ziekelijk is en wellicht wel wat hulp kan gebruiken van zo'n jonge priester. Hij voegt zich en passant in de Pastorie van de H. Monulphus en Gondulfus bij zijn vader, Veldhovens burgemeester Albert van Hooff, die daar schuilhoudt voor de bezetters. Moeder is thuis achtergebleven in Veldhoven en wordt er voortdurend door de bezetter bestookt, om aan te geven waar haar man verblijft. Zij weigert dat categorisch en wordt er zelfs voor opgeroepen om in Eindhoven voor een soort tribunaal te verschijnen. Ook daar zegt zij niets. Haar man verveelt zich ondertussen behoorlijk in Knegsel en brengt zijn tijd door om met enige regelmaat de kerk van binnen te vegen en poetsen, vuil of niet.

Na WO-II begint Frans' 'lieve' leventje als wereldreiziger waarin hij zijn collectie van exotische attributen opbouwt en dit leventje duurt zo tot augustus 1950, wanneer voor zover bekend, hij voor het eerst als kapelaan van de Antonius van Paduaparochie in Heusden (bij Asten) wordt benoemd.

De Knegselse kerk waarvoor anno 2020 een andere bestemming wordt gezocht (foto vdM)

Kapelaan *Odekerken*

In Heusden herinneren nu nog velen zijn artistieke kwaliteiten en clowneske vertoningen. Hij reed er als een soort Kapelaan Odekerken rond op een damesfiets in zijn wapperende zwarte toog bijeengehouden door een lange rij zwarte knoopjes. Kapelaan Van Hooff gaf godsdienstles aan de Kardinaal Mindszenty-school compleet met hoofdtooi van de Tovenaar op. Of liet een leerling aan de scherpe tandjes van een kleine krokodil voelen, waarbij de kapelaan voorzichtig de bek dicht deed. Ook bezat hij een fietsaanhanger compleet met tovenaarsuitrusting van negers, slagstanden van tijgers, slangenhuiden en leeuwenvellen. Zelfs kleine opgezette krokodillen voerde hij mee. Omhuld met kransen om zijn nek, voorzien van botten en tanden en met een gezichtsmasker van inboorlingen, toonde hij zich dan voor de klas. In die tijd bezat de kapelaan al moderne foto- en filmapparatuur en projecteerde daarmee voor het eerst in de levens van de leerlingen bewegende beelden. Zoals bladluizen die in een glas met water uitvergoot werden en geprojecteerd op de muur als kleine monstertjes rondkropen Omstreeks 1953 vertelde hij toen al in de klas, dat Philips in

Eindhoven bezig was om een schermpje te ontwikkelen, dat je op een radiotoestel kon plaatsen en waarbij je dan de nieuwslezer zelf kon zien. Kort daarna deed de televisie zijn intrede.

Misdienaars 'ronselen' was een andere hobby van Van Hooff en de beste studenten onder hen gaf hij een gymnasiumadvies met het oogmerk van een toekomstige priesteraanwas. Maar misdienaars werden ook door hem in de watten gelegd, met feestjes en uitstapjes. "Voor wat, hoort wat", nietwaar?. Tijdens diens Heusdense tijd overleed Frans' vader op 61-jarige leeftijd na een kortstondige ziekte en een longoperatie in het St. Antoniusgasthuis in Utrecht en krijgt hij later als eerbetoon een belangrijke straatnaam in Veldhoven, de Burgemeester Van Hoofflaan.

Naar Den Dungen

Frans blijft tot oktober 1956 in Heusden en vertrekt hierna als kapelaan van de parochie van Jacobus de Meerdere naar Den Dungen. In de Dungense tijd maakt deze kapelaan talloze foto's. Van eerste communies tot uitstapjes aan zee, van het werken op het land tot luieren in de tuin. En bijzonder: veel van zijn beelden zijn in kleur, een unicum voor die tijd. Dankzij zijn opnames krijgen Dungense herinneringen uit die tijd kleurrijke nuances. Van Hooff sluit hiermee de zwartwit-decennia af en opent voorzichtig de wereld naar de moderne tijd. Ook gaf hij er handwerklessen en weet zo veel voor elkaar te krijgen. In een mum van tijd is het klaslokaal voorzien van plankjes, schuurpapier, verfpotjes en plakkaatverf en weet hij zijn leerlingen ware kunstwerken te laten maken.

Vredeskerk Tilburg

In juli 1959 wordt hij opnieuw kapelaan en nu in Tilburg in de Vredeskerk. Deze kerk heette voluit 'O.L. Vrouw Koningin van de Vrede'. In 1954 werd dit godshuis aan de Ringbaan West in gebruik genomen en in 2015 weer aan de eredienst onttrokken. Kapelaan van Hooff, die daar ook godsdienstlessen aan de lagere school verzorgt, blijft daar acht jaar, tot 11 februari 1967; dat is uitzonderlijk om 17 jaar lang steeds Kapelaan te zijn, maar gezien zijn 'strapatsen' achtte de bisschop hem wellicht niet eerder capabel voor het serieuzere pastoorsambt.

Van Hooff was in zijn Tilburgse periode een aantal jaren de naaste buurman van Bart Aerssens. Hij zegt: " Een bijzondere man die door mijn broers en mij ook wel "Goofy" werd genoemd. Wij zijn zowel thuis als op school diverse keren door hem gefotografeerd. Het geven van aanschouwelijk onderwijs deed hij ook in Tilburg met veel verve. Daarnaast verzorgde hij op school met regelmaat diavoorstellingen, bijvoorbeeld over de reizen van Niels Holgersson, of toverde hij het parochiehuis, behorende bij de Vredeskerk om tot een heuse bioscoop. Veel van mijn leeftijdgenoten hebben daar hun eerste bioscoopfilms gezien. Ik heb lang niet meer aan Van Hooff gedacht. Dank voor het opfrissen van mijn herinneringen, besluit Bart.

Eindelijk pastoor

Met ingang van 11 februari 1967 wordt hij voor het eerst Pastoor en wel in Weebosch en blijft dat maar liefst 12 ½ jaar tot oktober 1979. In juli 1967 viert Van Hooff op bescheiden wijze het 60-jarig

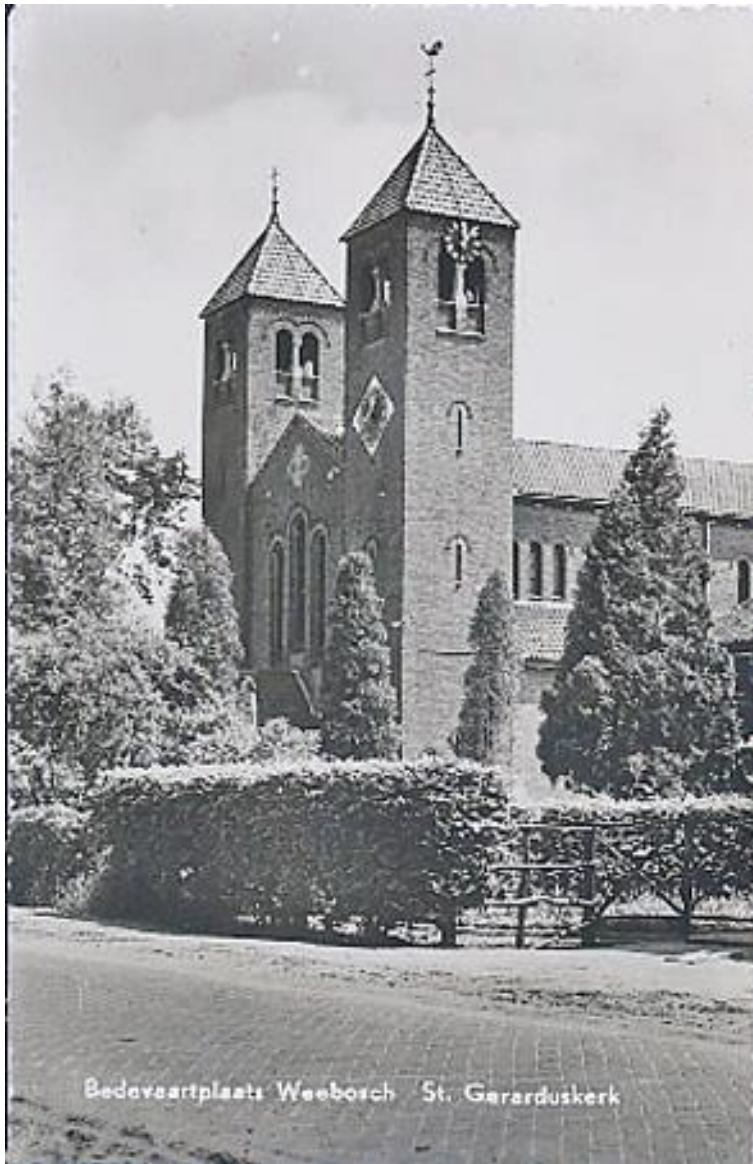
bestaan mee van de parochie H. Gerardus-Majella en 'en passant' zijn 25-jarig Priesterschap. Ook in de Weeboscher tijd gaat de pastoor onverdroten verder met zijn voorliefde voor activiteiten voor de jeugd. Hij laat de jeugd duizenden houten bordjes maken met gebedjes op de ene zijde en icoontjes op de andere kant, in alle werelddalen zoals in Hebreeuws, Maltees en Oekraïens, maar ook in Chinees, Bulgaars en Japans.

Door de jeugd voor Pastoor van Hooff vervaardigde icoontjes nr. 2 voor zijn latere zendingswerk

Mogelijk dat dit overgebleven icoontje met een IJslandse tekst achterop compleet met schilderijhaakje, als een Ode aan Maria, die pastoor Van Hoof zo vereerde, door Weeboscher kinderen werd gemaakt.

Belangrijk was, dat de plaatselijke jeugd zó de wereldkerk leerde kennen en de pastoor voerde op zijn talloze buitenlandse reizen deze icoontjes met hem mee om ze elders aan iedereen die wilde, uit te delen. Ook vertelt zijn schoonzus mevrouw Corry van Hooff, dat zij haar zwager Frans wel eens met de auto naar de trein in Eindhoven bracht. Bepakt en gezakt met een tas rondom zijn hals en aan weerszijden met koffers, die nauwelijks waren te zeulen. Hij vertrok dan naar Hamburg om als het ware daar zijn geloof te verkondigen en de meegevoerde icoontjes uit te delen.

(op redactie beschikbare foto van de kerk van Weebosch hier te plaatsen)

Ook in de Weeboscher gemeenschap laat hij zich graag en veelvuldig zien. Met carnaval gaat de pastoor verkleed als regulier inwoner van Weebosch, compleet met boerenkiel en rode zakdoek met zijn dorpsgenoten 'carnaval houwen' in het plaatselijke café. Frans van Hooff bleef door eerdere ontmoetingen in andere parochies ook daar nog steeds geliefd zoals de jarenlange band die hij onderhield met het Jongerenkoor van de Vredeskerk uit Tilburg. Zij kwamen vele jaren elke maand de beatmis opluisteren in de Weeboscher kerk.

Vooruitziende blik

Bij zijn 12 ½ pastoraat op de Weebosch, doet Frans van Hooff in een interview in het Eindhovens Dagblad een (huishoud)boekje open over de toekomst van de parochie. Dat is op termijn schier onmogelijk, deze in stand te houden. De lasten van een eigen parochie zijn even hoog in een grote(re) parochie met eigen kerkgebouw en pastoor, als in een kleine parochiegemeenschap zoals

de Weeboscher gemeenschap van –pak hem beet- 130 gezinnen. Maar de inkomsten uit gezinsbijdragen en collecten zijn vanwege het getal parochianen vele malen minder. Hij had een vooruitziende blik bij zijn afscheid in 1979 was Frans van Hooff de laatste eigen pastoor van de Weebosch, die vanaf die tijd voortaan wordt bediend vanuit de Parochie van 't Hof-Bergeyk.

Legioen van Maria

Frans van Hooff was een groot aanhanger en verspreider van het goede werk van het Legioen van Maria. Als actief lid was hij bereid tot elke vorm van praktische zielzorg en apostolaat. Uitgerekend in het jaar van de priesterwijding van Frans van Hooff in 1942 kwam het Legioen van Maria vanuit Ierland voor het eerst naar Nederland. Of die samenloop zijn interesse voor dit zendingswerk heeft aangewakkerd weten we niet. De hoofdzetel was sinds de oprichting in 1921 gevestigd in hoofdstad Dublin) en in ons land het hoogste orgaan, de Regia, gevestigd in Amsterdam.

Tot de spiritualiteit van het Legioen van Maria hoort naast - en vooral vanuit - het gebed ook concreet apostolaatswerk. Een actief lid besteedt doorgaans - volgens het handboek - twee uur per week aan werkzaamheden die het geloof dichter bij de mensen brengt, bijvoorbeeld door huis- of ziekenbezoek en in geval van pastoor Van Hooff zijn zendingswerk met uitreiken van zelf vervaardigde icoontjes. De ervaring heeft geleerd dat Legionairs niet gauw “nee” zeggen als hun leidsman hun iets vraagt. Legionairs van Maria zijn herkenbaar aan een grote liefde tot hun patrones en de Kerk, en in de praktijk veelal aan een jarenlange inzet. Het werken naar de principes van het Legioen van Maria kan in onze tijd met minder priesters perspectief bieden en goede vruchten voortbrengen

IJsland

Op 22 oktober 1979 vestigt Pastoor van Hooff zich in IJsland. Het eerste jaar in een Klooster in hoofdstad Reykjavik. IJsland is een uitgestrekt land, waar grote delen het van het jaar meestentijds onbegaanbaar zijn door ijzel, sneeuw en dito stormen. Verder wordt het er nooit donker, vandaar dat hij vanuit Nederland in twee volgepakte containers spullen, waaronder ook donkere gordijnen meenam om voldoende nachtrust te hebben. Van Hooff woonde er in diverse plaatsen als Akureyri, Hafnarfjordur en Reykjavik en zette hier voortdurend zijn zendingsdrift als een missionaris voort, Ook tijdens vakantieprojecten met jongeren in Noorwegen, Denemarken of Israël, was steeds het doel: de Katholieke kerk te promoten. Van Hooff was naast zijn moedertaal zelfs zeven vreemde talen machtig. Zo kende hij Frans, Duits, Engels, Pools Russisch, Ijslands, Hebreeuws, Latijn en Grieks. In elk land dat hij bezocht ging hem de conversatie dan ook gemakkelijk af, waardoor deze promotie natuurlijk met nadruk ook zo goed in zijn thuisland IJsland kon plaatshebben. Voor een doop legde hij ooit afstanden van meer dan 100 kilometer af in dit onherbergzame land met de nodige ongemakken van dien. Hij verzamelde er containers vol met kleding, gereedschappen en huishoudelijke goederen die hij naar Polen en Afrika liet transporteren. Hij was goedgeefs, gaf zijn laatste cent uit voor met name minderbedeelden. Frans liet een aantal Slotnonnen vanuit Polen naar IJsland overkomen, waarvan het hem opviel, dat allen zo'n slechte tanden bezaten. Hij ging met hen een voor een naar de tandarts en betaalde alle kosten voor de gebitssanering uit eigen zak.

In 1992 vierde Van Hooff zijn 50-jarig Priesterschap en zei hij, dat hij elk jaar wel twee jaar ouder werd. Hij voorvoelde het einde naderen. Tijdens zijn laatste project in mei 1995 in Israël werd hij onwel vanwege een hartaanval, werd in het ziekenhuis in Jeruzalem opgenomen en overleed daar

op 4 mei 1995. Het lichaam van Pastoor van Hooff wordt naar IJsland teruggevlogen en hij werd in zijn laatste thuisland IJsland te Reykjavik begraven op 12 mei 1995. Hij was dan 77 jaar.

Zijn familie uit Nederland reisde naar IJsland voor de uitvaartplechtigheden, die vanwege de vertraagde terugkeer van Frans' lichaam uit Israël dagen later plaatsvond.

Bij de foto:

Familieleden, collega's van Frans, inwoners en ook de Slotzusters staan rond het graf en de kist met daarop zijn kelk van Frans van Hooff bij de begraafplaats naast de Hallgrims Kirkja in Reykjavik

Opvallend is dat één jaar na diens overlijden de oud-bisschop van Roermond Jo Gijsen bisschop werd van Reykjavik. Hij bleef dat tot 2007 en ging toen met emeritaat terug naar Limburg. Op foto's waren zelfs de door Frans van Nederland meegenomen meubels tijdens Gijsen's pastoraat schap, jaren later nog te zien

Afsluiting

Frans van Hooff heeft zonder twijfel toen hij voorgoed de ogen sloot, meer verdiend dan enkel zijn gevraagde klapstoeltje in de hemel. En zoals zijn schoonzus later zei: "Als je het niet met Frans eens was, sloot hij zijn ogen. Hij zou nooit iemand afvallen". En voor minderbedeelden heeft Frans van Hooff evenmin zijn ogen ooit gesloten.

Vatnajökull National Park is een van de meest iconische natuurlijke schatten van IJsland. Geen wonder dat Frans van Hooff hier ook graag een kijkje ging nemen. Het park is gelegen in het zuidoosten van IJsland en omvat het grootste gletsjerijsgebied van Europa. Het park werd in 2008 opgericht en beslaat een oppervlakte van 14.141 vierkante kilometer, wat overeenkomt met ongeveer 14% van het totale landoppervlak van IJsland.

Frans van Hooff
priester

Heer, geef hem de eeuwige rust
en laat Uw eeuwig licht hem verlichten.

Frans Van Hooff
prester

*Drottinn, veit honum eilífa hvíld
og lát eilíft ljós þitt ljúsa honum*